

Raadsvoorstel

Agendanr. :
Reg.nr. : 101707
B&W verg.. : n.v.t.
Commissie : FES

Onderwerp: Onderzoek rekenkamercommissie naar de totstandkoming van het klimaatbeleid in 's-Hertogenbosch

Cie_verg. : 26 november 2012
Raadsverg.. : 11 december 2012

1) Status

De Rekenkamercommissie doet onderzoek naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. De Rekenkamercommissie van 's-Hertogenbosch heeft speciaal aandacht voor de maatschappelijke effecten. Ook kijkt de commissie naar de mogelijkheden om de politieke sturing van de gemeenteraad te verbeteren. Volgens artikel 11 van de Verordening op de Rekenkamercommissie biedt de Rekenkamercommissie haar onderzoeksrapporten aan de gemeenteraad aan. Met dit raadsvoorstel legt de Rekenkamercommissie het onderzoek 'Beleid tot achter de horizon – de totstandkoming van het klimaatbeleid in 's-Hertogenbosch' aan u voor.

Zoals de Verordening op de rekenkamercommissie voorschrijft, is de conceptrapportage voorgelegd aan het college voor bestuurlijk wederhoor en een toets op feitelijke onjuistheden. De reactie van het college is integraal bijgevoegd (bijlage E van de rapportage). De feitelijke onjuistheden zijn al eerder verwerkt in de rapportage.

2) Samenvatting

De Rekenkamercommissie heeft op verzoek van uw raad onderzoek gedaan naar de totstandkoming van het klimaatbeleid in de gemeente 's-Hertogenbosch.

Op de pagina's 4 t/m 6 van het rapport treft u een samenvatting aan van de bevindingen, conclusies en aanbevelingen.

3) Voorstel

De Rekenkamercommissie stelt uw raad voor te besluiten:

1. In te stemmen met de aanbevelingen 1 en 3 en het college jaarlijks in het Milieujaarverslag en de Jaarstukken te laten rapporteren over de door het college in zijn reactie opgenomen acties m.b.t. aanbevelingen 1 en 3. Deze acties tevens op te nemen in het eerstvolgende Energie- en Klimaatprogramma;
2. Instemmen met de aanbevelingen 2 en 5 en het college in de Jaarstukken te laten rapporteren in termen van effectiviteit van het klimaatbeleid en de hiervoor ingezette maatregelen, zodat de raad de voortgang van het klimaatbeleid beter kan volgen;

3. In te stemmen met aanbeveling 4 en het college in de eerstvolgende Voorjaarsnota voor de plannen voor de korte termijn (vier jaar) de ambities en de middelen met elkaar in overeenstemming te laten brengen;
4. Naast de in punt 3 genoemde financiële rapportage het college ook aan te laten geven welke middelen en acties los van de financiën ingezet kunnen worden;
5. In te stemmen met aanbeveling 6 en het college hier invulling aan te laten geven bij de ontwikkeling van het eerstvolgende Energie- en Klimaatprogramma;
6. Een duidelijke keuze te maken voor het werken met concrete ambities en concreet beleid en dit bij de volgende raadsperiode als uitgangspunt vast te leggen.

4) Aanleiding

Op 8 mei 2012 nam uw gemeenteraad unaniem een motie aan waarin u de Rekenkamercommissie verzocht onderzoek te doen naar “de oorzaak van het lage tempo waarin het Energie- en Klimaatprogramma 2008-2015 wordt gerealiseerd”. De commissie besloot op het verzoek in te gaan en onderzoek te verrichten naar de totstandkoming van het klimaatbeleid in 's-Hertogenbosch. Het doel van het onderzoek is om na te gaan welke beleidsdoelen geformuleerd zijn, of de daarbij geformuleerde verwachtingen reëel zijn, wat de oorzaken zijn van het lagere dan beoogde realisatietempo, en welke mogelijke oplossingsrichtingen en (bij)sturingsmogelijkheden er zijn.

Ten behoeve van dit onderzoek is een uitgebreide documentenanalyse uitgevoerd, zijn acht interviews afgenomen en vier casestudies uitgevoerd. Het conceptrapport is voorgelegd aan ambtelijke organisatie en het college voor ambtelijk en bestuurlijk de hoor en wederhoor.

Na ontvangst van de collegereactie op 30 oktober 2012 is het rapport ‘Beleid tot achter de horizon – de totstandkoming van het klimaatbeleid in 's-Hertogenbosch’ op 1 november 2012 aan uw raad toegezonden.

5) Inhoud

Algemeen

De Rekenkamercommissie richtte zich in het onderzoek vooral op de totstandkoming van het Klimaatprogramma, de formulering van de doelen, de monitoring van de doelen, de uitwerking van de doelen in instrumenten/projecten, de realisatie van de doelen en het tempo waarin het programma wordt uitgevoerd.

De conclusies van het onderzoek luiden als volgt:

1. Het ambitieniveau van het Energie- en klimaatprogramma is op de meeste onderdelen voorlopend tot sterk voorlopend.
2. Het college heeft geen realistische en goed werkbare definitie van klimaatneutraliteit opgesteld of gebruikt.
3. Het klimaatbeleid wordt gekenmerkt door pragmatisme, met een nadruk op actie en op samenwerken, dit leidt op onderdelen tot een ad hoc benadering.
4. Het beschikbaar gestelde budget is niet toereikend om de doelen te realiseren. Een keus waar de gemeenteraad mee heeft ingestemd.
5. Door de weerbarstige uitvoeringspraktijk en de beperkte sturingsmogelijkheden loopt een aantal projecten achter ten opzichte van de door het college afgegeven planning tot 2015.
6. De raad heeft jaren weinig tot geen gebruik gemaakt van haar controlemogelijkheid.

De Rekenkamercommissie komt op basis van het onderzoek tot de volgende aanbevelingen:

1. Maak klimaatneutraliteit belangrijk: dat is voorwaarde voor het succesvol worden.
2. Wees actief in het controleren van de voortgang van het klimaatbeleid.
3. Verzoek het college een realistische en goed werkbare definitie van klimaatneutraliteit op te stellen.
4. Verzoek het college zich in te zetten voor het beschikbaar krijgen van de juiste middelen – inclusief communicatieve instrumenten en het ontwikkelen van kennis en vaardigheden - om de beleidsambities ten aanzien van klimaatneutraal te realiseren .
5. Verzoek het college de uitvoering van het klimaatbeleid te monitoren en daarover te rapporteren, zowel over effecten van uitgevoerde maatregelen als over de effecten op de CO₂-emissie.
6. Verzoek het college klimaatbeleid voor de periode 2015 – 2050 verder te ontwikkelen met gebruikmaking van methoden als backcasting en kritieke-padanalyse om inzicht te kunnen geven in keuzes en keuzemomenten.

Reactie college

Het college heeft in zijn reactie aangegeven de conclusies 1, 3, 4 en 5 te onderschrijven. Met conclusie 2 (de definitie van 'klimaatneutraal') is het college het niet eens en vindt de huidige definitie werkbaar. Het college spreekt zich niet uit over conclusie 6; deze is voor de raad.

De aanbevelingen 1 ('belangrijk maken van het klimaatbeleid'), 3 ('definiëren van klimaatneutraal) en 5 (effectmonitoring) neemt het college over. De Rekenkamercommissie stelt voor het college te verzoeken om hierover regelmatig te rapporteren en deze aanbevelingen op te nemen in het eerstvolgende Energie- en Klimaatprogramma. Aanbeveling 2 (controleren van de voortgang van klimaatbeleid) is voor uw raad. De commissie stelt voor om het college meer in termen van effectiviteit te laten rapporteren, zodat uw raad de voortgang beter kan volgen.

Van aanbeveling 4 (middelen) vindt het college dat dit moet worden afgewogen tegenover andere beleidsvelden. De Rekenkamercommissie merkt op dat wat betreft het klimaatbeleid in ieder geval voor de korte termijn (vier jaar) de ambities in overeenstemming moeten worden gebracht met de middelen. Dit kan door middelen bij te stellen of door de ambities aan te passen.

Aanbeveling 6 (verdere ontwikkeling klimaatbeleid met backcasting en kritieke padanalyse) neemt het college in overweging bij de ontwikkeling van plannen na 2015. Op dit moment gaat de voorkeur nog uit naar de transitiebenadering, aldus het college. De Rekenkamercommissie stelt voor om dit niet alleen te overwegen, maar daadwerkelijk te gaan doen.

6) Financiële paragraaf

Niet van toepassing.

De Rekenkamercommissie,
De secretaris,

De voorzitter,

drs. H.W.M. Wouters

dr. ir. G.B.C. Backus

Bijlagen: Onderzoeksrapport 'Beleid tot achter de horizon – de totstandkoming van het klimaatbeleid in 's-Hertogenbosch'

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch in zijn openbare vergadering van 11 december 2012;

gezien het rapport 'Beleid tot achter de horizon – de totstandkoming van het klimaatbeleid in 's-Hertogenbosch' van de rekenkamercommissie en het voorstel van de Rekenkamercommissie d.d. 12 november 2012

regnr. 101707

gelet op de Gemeentewet;

gelet op de Verordening op de Rekenkamercommissie;

Besluit:

1. In te stemmen met de aanbevelingen 1 en 3 en het college jaarlijks in het Milieujaarverslag en de Jaarstukken te laten rapporteren over de door het college in zijn reactie opgenomen acties m.b.t. aanbevelingen 1 en 3. Deze acties tevens op te nemen in het eerstvolgende Energie- en Klimaatprogramma;
2. Instemmen met de aanbevelingen 2 en 5 en het college in de Jaarstukken te laten rapporteren in termen van effectiviteit van het klimaatbeleid en de hiervoor ingezette maatregelen, zodat de raad de voortgang van het klimaatbeleid beter kan volgen;
3. In te stemmen met aanbeveling 4 en het college in de eerstvolgende Voorjaarsnota voor de plannen voor de korte termijn (vier jaar) de ambities en de middelen met elkaar in overeenstemming te laten brengen;
4. Naast de in punt 3 genoemde financiële rapportage het college ook aan te laten geven welke middelen en acties los van de financiën ingezet kunnen worden;
5. In te stemmen met aanbeveling 6 en het college hier invulling aan te laten geven bij de ontwikkeling van het eerstvolgende Energie- en Klimaatprogramma;
6. Een duidelijke keuze te maken voor het werken met concrete ambities en concreet beleid en dit bij de volgende raadsperiode als uitgangspunt vast te leggen.

's-Hertogenbosch,
De gemeenteraad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

drs. A. van der Jagt

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts